

↑ **Bergsprängar-
dagarna**

Läs mer på sidorna 18-19

← **Besök hos
Hammerglass AB**

Läs mer på sidorna 10-12

Ledaren

**Att vara eller inte
vara – Det är frågan**

UTVECKLAD I SAMARBETE MED:

En plötslig köldknäpp i Bromölla

SmartROC T35/T40 är testad av verkligheten.

Innan nya produkter tas i drift har vi testat dem grundligt men inget kan jämföras med den prövning de utsätts för av verkligheten. De sextio SmartROC T35 och T40 som under två år testats av svenska bergväggar, höststormar och leråkrar har tillsammans avverkat nära 150.000 timmar. Under så lång tid händer en del, både förutsett och oförutsett. Varje år uppdaterar vi därför maskinerna baserat på insikter från fältet.

Läs mer på testadavverkligheten.se

Att vara eller inte vara – Det är frågan.

Ovanstående kända citat från Hamlet skulle kunna användas när det gäller frågan om att vara eller inte vara ett auktoriserat bergsprängningsföretag.

Allt sedan BEF införde begreppet Auktoriserad bergsprängare har det diskuterats om vad som skiljer mellan ett auktoriserat företag och ett som inte är det. Oavsett vilket så är man som bergsprängningsentreprenör skyldig att följa de lagar, föreskrifter och övriga regelverk som omgärdar verksamheten. Att man som auktoriserad bergsprängare skulle vara yrkesskickligare är inte heller relevant.

Så, varför ska vi som branschorganisation fortsätta och stå upp för och arbeta med uppfattningen att det är bra att vara auktoriserad? Enligt Wikipedia innebär auktorisation en sorts certifiering eller kompetensklassificering som kan ges till utövare av tjänster där missbruk kan orsaka stor skada hos deras kunder. Detta beskriver ju tämligen väl det som bergsprängning innebär, med stora risker om inte sprängningsarbetet utförs noggrant och omsorgsfullt. Vidare kan man på Wikipedia läsa att auktorisationen kan ges av myndighet eller branschorganisation som också har en övervakande roll och dit man kan anmäla om en leverantör inte lever upp till de krav som ställs.

Ovanstående definition stämmer väl in på vår motivering på varför man ska vara auktoriserad. Inte minst genom att vi har en extern revisor som kontrollerar att företagen uppfyller BEF's upprättade kriterier för auktorisationen.

Likväl, under resans gång har projektet från och till varit ifrågasatt. Grundförutsättningen i auktorisationsprocessen har varit att utbilda företagen i hur ett auktoriserat företag arbetar. I starten innebar det två utbildningsdagar. En dag för företagsledningen och administrativ personal samt en dag för övriga medarbetare. Detta omarbetades senare till en dag för hela personalen. Svårigheten med lärarledda utbildningar är bland annat att det kan vara svårt att samla all personal vid ett och samma tillfälle samt att uppdatera vid t ex nyanställningar.

Nu tror vi att vi löst en stor del av ovanstående problem genom skapandet av en digital utbildning som ersätter den fysiska kursen. Vi har sedan en tid tillbaka börjat denna e-learning för de företag som redan är auktoriserade och målsättningen är att alla ska vara klara

under detta år. Självklart är att de medlemsföretag som funderar på att bli auktoriserade är välkomna redan nu. Detta upplägg gör det mycket lättare för företagen att genomföra utbildningen för sin personal eftersom man inte behöver avsätta en speciell tidpunkt samt också vid nyanställningar.

Viktigt att komma ihåg är att denna digitala utbildning inte utesluter vår externa revisor som är en mycket viktig resurs. Inte enbart för att utföra kontroller utan, framförallt, vara en tillgång för förståelse och stöd i att bli ett auktoriserat företag.

Vi hoppas att denna metod kommer göra auktorisationen begripligare och, inte minst, tillgängligare för alla. Därav kommer vi fortsätta med målsättningen – Alla medlemmar i BEF ska vara auktoriserade bergsprängningsföretag!

Jan Johansson
VD BEF
jan@bef.nu

(Nya) Entreprenadindex E 84 Feb 2023 - Feb 2024

112	Bergarbeten (Markarbeten)	0 %
211	Jord- och bergterrassering	-2,5 %
411	Sprängningsarbeten (Bergrum o tunnlar)	-5,6 %
3011	Arbetslöner, Bygg + Anl.avtalet	3,9 %
3015	,Väg- och banavtalet	3,9 %
3016	,Underjord	3,9 %
4011	Tjänstemannalöner	0,5 %

För mer information och hjälp ring föreningskontoret.
Äldre Index hittar ni på www.byggindex.scb.se

Bergmaterialindex

2015	2016	2016	2016	2016	2017	2017	2017	2017	2018	2018	2018	2018	2019	2019	2019	2019	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2022
kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	kvartal 1**	kvartal 2**	kvartal 3**	kvartal 4	kvartal 1	kvartal 2	kvartal 3	kvartal 4	jan	
120,0	120,1	120,9	122,5	122,5	122,5	123,4	125,0	125,0	124,8	125,6	127,2	127,2	127,2	128,1	129,8	129,8	129,8	129,8	129,8	133,8	133,8	133,8	133,8	133,8	133,8	
123,8	124,2	125,4	125,5	125,6	127,9	128,4	129,1	129,3	129,1	130,6	131,3	132,5	134,4	136,3	136,6	136,4	134,8	133,7	134,2	133,5	134,2	134,8	135,7	137,3	139,6	
107,2	106,7	106,7	106,8	107,0	107,9	108,6	109,0	109,4	110,5	111,6	112,5	113,2	114,8	116,3	116,7	117,4	118,5	119,0	119,1	119,0	120,0	121,4	123,4	125,1	125,6	
119,4	119,8	121,9	122,1	122,6	123,2	124,6	125,1	126,0	126,9	128,9	129,7	130,1	130,5	132,4	132,7	132,9	133,2	132,3	132,4	133,0	135,0	135,6	137,2	139,3	141,9	
105,4	105,9	105,9	110,2	110,3	117,4	113,6	116,5	117,5	117,8	119,9	125,0	132,8	144,1	136,0	128,8	129,4	129,6	115,0	109,0	120,1	117,0	125,4	130,0	162,0	211,9	
111,8	108,1	115,5	117,4	123,6	126,8	124,6	121,8	128,7	132,4	140,9	145,7	148,1	143,5	148,5	146,4	148,0	144,1	124,4	126,9	125,8	139,5	145,6	157,9	174,6	185,9	
98,1	96,4	96,6	98,0	99,3	102,3	104,6	104,7	104,9	107,0	110,0	111,9	112,6	111,4	113,4	113,4	113,6	112,0	111,9	110,4	111,3	113,9	119,4	127,7	135,2	137,2	
6,1	5,8	5,5	5,2	4,9	5,2	5,4	5,2	5,2	5,3	5,3	5,3	5,3	6,1	6,1	6,1	6,0	6,9	6,9	6,9	6,9	6,8	6,8	6,8	6,4	6,8	
108,6	108,5	109,2	109,4	109,8	110,3	111,0	111,6	111,9	112,1	113,0	113,9	114,3	114,2	115,3	115,8	116,2	115,8	115,4	116,5	116,5	117,1	117,6	118,4	119,9	121,8	
100,9	100,4	101,5	102,4	103,2	104,5	105,2	105,6	106,4	107,3	109,3	110,8	111,6	111,8	113,1	113,3	113,6	113,2	111,1	111,1	111,5	114,2	116,2	119,3	123,5	126,9	

2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2024	jan 2024*	jan 2024*	
feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec	jan	dec 2023	jan 2023
133,9	133,9	133,9	133,9	136,9	136,9	136,9	136,9	136,9	136,9	137,0	136,9	136,9	136,9	136,9	142,6	142,6	142,6	142,6	142,6	142,6	142,6	142,7	0,1	4,2	
138,8	140,0	142,5	143,4	144,9	146,9	147,0	149,6	151,8	152,1	153,6	156,8	155,1	156,8	157,7	158,4	158,9	160,6	160,7	160,8	161,6	162,0	162,5	163,7	0,7	4,4
128,6	128,6	128,6	134,9	134,9	134,9	140,6	140,6	140,6	142,6	142,6	142,6	155,9	155,9	155,9	159,0	159,0	159,0	160,9	160,9	160,9	163,8	163,8	163,8	0,0	14,9
143,6	144,9	146,8	148,2	149,4	150,1	150,4	152,0	155,4	156,7	155,9	157,5	158,4	158,1	156,7	158,8	159,1	159,4	160,8	161,7	161,5	161,2	160,4	158,7	-1,1	0,7
211,9	211,9	206,1	206,1	206,1	229,0	229,0	229,0	337,3	337,3	337,3	413,6	413,6	413,6	210,8	210,8	210,8	204,1	204,1	204,1	175,6	175,6	175,6	180,9	3,0	-56,2
198,6	220,1	231,3	222,7	239,2	243,2	227,5	225,5	248,7	240,9	223,8	225,2	214,7	207,0	202,0	191,8	196,7	200,4	217,9	234,3	232,1	220,7	206,9	170,1	-17,8	-24,5
138,9	141,1	146,8	152,9	155,3	155,3	154,7	152,3	151,9	150,8	149,7	149,4	148,6	149,7	151,2	152,7	151,7	151,8	151,2	148,8	149,9	149,4	147,9	146,2	-1,1	-2,1
6,8	6,6	7,0	8,3	8,8	10,4	10,3	11,5	11,8	12,2	13,4	15,2	16,4	16,5	17,5	17,4	17,5	18,1	18,3	18,1	18,8	19,3	19,0	18,9	-0,6	23,9
121,2	122,2	124,4	125,1	126,5	128,2	128,3	130,6	132,5	132,8	134,1	136,9	135,3	136,8	137,6	138,2	138,7	140,2	140,2	140,3	141,1	141,4	141,9	142,9	0,7	4,4
128,7	131,0	133,3	135,0	137,7	139,2	138,8	138,9	144,6	144,4	143,2	146,3	147,4	147,2	141,0	141,3	142,8	143,2	144,9	145,9	145,2	144,7	143,4	140,4	-2,1	-4,0

*) Beräknat på indextal med flera decimaler
**) SCB har inte beaktat Coronarelaterade stödåtgärder

Ny metod för beräkning
R) Rättat

Nå längre – överträffa förväntan

Upptäck nya Sandvik Dino™ DC420Ri, en ännu mer produktiv och hållbar topphammarborrigg för hålstorlekar 51–76 mm. Bomsystemet har det största täckningsområdet i borrhiggskategorin och den kraftfulla bergborrmaskinen RD414 på 14 kW möjliggör borrhining med hög kapacitet och håll upp till 14 meter.

Nya Dino™ DC420Ri har en bredare undervagn för förbättrad stabilitet och är utrustad med en kraftfull steg V-motor för lägre utsläpp. Ljuddämpad matarbalk, karusellstånghantering samt enhåls-automation för ökad produktivitet finns som tillval. Hör av dig till oss så berättar vi mer.

Beställ sprängskyltar, flaggor & BEF produkter

www.bef.nu/butiken

BEF säljer aluminium-, magnet- och plastskyltar för användning på bl a fordon och sprängämnesförråd, sprängflaggor och BEF jackor. Skicka din beställning via mail med information om produkt, antal och leverans- och faktureringsadress så skickar vi er beställning omgående.

Beställ via mail till anette@bef.nu

BEF Butiken

- > Sprängskyltar
- > Sprängflaggor
- > BEF produkter

Aluminiumskylt Sprängämnesförråd Romb

350 x 350 mm

Pris: 250 kr/st

Aluminiumskylt Sprängämnesförråd Rund

300 x 300 mm

Pris: 250 kr/st

Magnetskylt Fordon Romb

200 x 200 mm

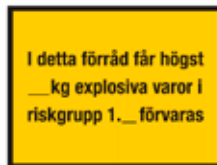
Pris: 100 kr/st

Magnetskylt Fordon Rund

180 x 180 mm

Pris: 100kr/st

Plastskylt Sprängämnesförråd

400 x 300 mm, monteras på insida Pris: 100 kr/st

Sprängflagga Sprängning pågår

180 x 180 mm

Pris: 50 kr/st

BEF Jacka Craft – Herr

Craft Isolate Jacket med BEF logotyp på höger arm. Storlek: M, L och XL

Pris: 800 kr/st

BEF Jacka Craft – Dam

Craft Isolate Jacket med BEF logotyp på höger arm. Storlek: M, L och XL

Pris: 800 kr/st

Nya bestämmelser kring skyltning

Nya bestämmelser kring skyltning av sprängämnesförråd gäller fr o m 2019. Skyltning ska också ske av fordon när man har sprängmedel på fordonet under arbetsdagen. Beställ enkelt de skyltar du behöver i BEF Butiken.

Vad saknar du i BEF butiken?

Tipsa gärna oss kring vilka produkter som du vill se i BEF Butiken, anette@bef.nu. Vi tar fram produkter som våra medlemmar efterfrågar.

www.bef.nu/butiken

Svevia AB

För egen del är det inte ofta jag är på besök i Kalmar, denna pärla vid smålandskusten. Men idag så var det dags, en gråmulen februaridag där ändamålet var att träffa Svevia och Jimmy Andersson.

Svevia är ju ett stort bolag med många strängar på sin lyra, men det som är föremål för mitt besök är deras ballastverksamhet och då framförallt loss hållningen. Just loss hållningen är ett eget arbetschefsområde inom division industri som erbjuder hela kedjan, från sten till färdigmålad väg.

På kontoret välkomnas jag av Jimmy och vi sätter oss med en kopp kaffe och börjar samtala om borrning och sprängning i bergtäkter. Det blir ett långt samtal där Jimmy utvecklar sina visioner om hur man bör bedriva loss hållningen i just täkter. Men vi tar det från början.

Jimmy, som är femtio år, har varit i branschen i två decennier. Han startade sin yrkesbana som lastbilschaufför innan han 2006 började jobba på Skanska. På Skanska kom han snart i kontakt med berg och sprängning och på den vägen var det, både som sprängare och arbetsledare. Efter 11 år kände Jimmy att han ville prova något nytt och efter en kort sejour på Uppländska Berg hamnade han till slut på Nybro Grus AB. Där fick han en roll som säljare av ballast och betong men även vara delaktig i att stötta produktionen. Och, det var nu han så

SUPER WEDGE

**Sveriges ledande
bergspräckare**

RBT
Rockbreaker Tools AB

www.rockbreakertools.se

smått började förverkliga de ideér som han haft sedan en längre tid – Nämligen att effektivisera borrning och sprängning till ett modernare tankesätt.

Svevia förfogar över ett 40 tal täkter, från norr till söder och som är indelat i tre delar med en arbetsledare för varje område. Losshållningen bedrivs till största delen internt och målsättningen är att man ska sköta borrning och sprängning helt i egen regi. Det innebär i praktiken att man använder underentreprenörer för leverans av sprängmedel och laddning samt för en del av borrhingsarbetet. Idag har man fem egna borrhvagnar, tre st Epiroc T40 och 2 st Sandvik Dx 800.

– Vi samarbetar med sprängmedelsleverantörerna och försöker tillsammans hitta vägar att finna olika lösningar som leder utvecklingen framåt, säger Jimmy och fortsätter; – För att vi ska kunna optimera och finna det mest lönsamma utförandet är det en förutsättning att vi gemensamt med våra samarbetspartner vet förutsättningarna inför varje salva. När det gäller losshållning i bergtäkter så är det ganska stor skillnad mot många andra typer av bergsprängning, menar han. – Det är ingen raketforskning vi håller på med utan vi vet med stor säkerhet hur arbetet ska bli gjort innan man står på berget och ska börja laddningen. – Även om vi inte alla gånger lyckas hela vägen, ofta beroende på kultur samt invanda beteenden, säger han med ett skratt.

Och, det är nu jag förstår vad som är Jimmys vision. Det hela handlar om att bedriva en ballastproduktion där borrning och sprängning är en del i ett större sammanhang eller i en värdekedja som han uttrycker det. – Allt handlar om att

finna samsyn. I hela kedjan, från råvaruförsörjningen till färdiga produkter. – Vi måste modernisera hela produktionskedjan och inte sitta fast i gamla normer och där ska Svevia vara en aktör som driver utvecklingen, både internt och med sina underentreprenörer.

Även om man kommit en bit på vägen så återstår det en hel del arbete. I dagarna bildades en projektgrupp där representanter från täktsidan, chefen för råvaruförsörjningen och KMA ingår. Jimmy menar att han inte ska vara enbart expert inom bergsprängningen utan också vara med och styra till exempel upphandlingar och kontakt med branschens olika intressenter. – Jag ser min roll som en del i att vara med och utveckla hela branschen mot en branschstandard, just när det gäller täktverksamhet. – Vi kan inte ha verksamheter där varje ingående del enbart ser kronor ören, fortsätter Jimmy och jag märker att detta är något som han verkligen brinner för.

Förra året sprängde man 4,5 miljoner ton i egen regi fördelat på 69 salvor men det beslutades att man ska utföra all losshållning själva vilket innebär en total om 6 -7 miljoner ton berg. Jimmy menar att allt handlar om planering och uppföljning. – Jag tror mig veta att just uppföljningen är för dålig hos de flesta, säger han och tillägger; – En utmaning är också upphandling av olika tjänster. Tydlighet och transparens är oerhört viktigt och att beskriva pedagogiskt olika förutsättningar samt problemställningar. – Hur stort är ett skut, säger han och brister ut i skratt.

Men han blir snabbt allvarlig igen och menar losshållningen är grunden för en bra ekonomi i täkten. Planering, och

uppföljning med hjälp av molnbaserade kartläggnings och analysplattformar, samt effektivisering med hjälp av t.ex. Teams, som bild och skärmdelningar. Man har alla möjligheter att visa goda exempel, något som vi inte hade förr i tiden. Idag har vi de möjligheterna och kan man i andra branscher och verksamheter så är jag övertygad att även vi i våra bergtäkter kan göra det samma. – Eller som man säger i ett populärt program på TV, – Vart är vi på väg.

Jag avslutar ett givande och intressant besök hos en visionär som ser positivt på både sin och sitt företags roll i en verksamhet som har goda förutsättningar att utvecklas och moderniseras, med frågan om hur han ser på marknaden nu och framåt. – Vi ser en nedgång, konstigt vore det annars, men jag känner ingen större oro.

Med de orden tackar jag Jimmy och önskar honom lycka till med sitt arbete.

Jimmy Andersson

HYDRAULISK SPRÄCKNING

Losshållning utan buller, vibrationer eller stenskott

TEL +46 31-799 91 90 E-POST info@yrs.nu WEBB yrs.nu

SHERPAS®
TnT

Spårbara försändelser
iOS & Android
Automatisk mailimport
Inventering
Avbrottshantering
Följer FEEM

Hammerglass AB

På Bjärehalvön i nordvästra Skåne är man bland annat kända för sin färskpotatis. Men här finner vi också BEF's nya partner, Hammerglass AB. Närmare bestämt i det lilla samhället Förslöv i Båstad kommun.

Under många år har BEF informerat och hållit så kallade dolkurser för olika aktörer som på något sätt kommer i kontakt med sprängt berg. Riskerna med odetonerat sprängmedel kan vara ett stort arbetsmiljöproblem och det är av stor betydelse att man i alla led, från själva sprängningen till utlastning, krossning samt annan hantering har kännedom och kunskap om hur man ska hantera problematiken. En del i detta är att utrusta maskinerna med skydd mot en detonerande dola

Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2010:1 Berg- och gruvarbete föreskriver att vid maskinell lastning av sprängt berg ska åtgärder vidtas så att maskinoperatören skyddas mot stenkastning från en detonerande dola. I kommentarerna till paragrafen kan man läsa att som skydd för operatören kan man till exempel använda ett uppfällbart skydd av kraftigt metallnät eller något genomskinligt plastmaterial av lämplig tjocklek. Högst diffust formulerat!

Efter de olyckor som inträffat har branschen eftersträvat att formulera vilket typ av skydd som finns att tillgå och som faktiskt är ett skydd värt namnet. Det är nu som man kan konstatera att det inte är helt lätt att förstå vilken typ av skyddsruta som är lämpligast att använda där det finns risk för en detonerande dola. Det finns en mängd olika tester och standarder och risken finns att det blir förvirrande.

Bland annat av den anledningen beslutade jag mig för att besöka Hammerglass för att räta ut en del av de frågetecken som jag funderat över.

Katarina Danielsson, PR ansvarig på företaget, hämtar mig på hotellet i Båstad och vi åker den korta biten till Hammerglass anläggning i Förslöv. Väl framme på deras kontor sätter vi oss tillsammans med Florian Lauterbach, affärsområdeschef, Peter Andersson, produktchef samt Malin Pålsson som är sakkunnig på företagets när det gäller olika standarder och tester.

Inledningsvis får jag får en gedigen introduktion om företaget och dess produkter. Och, även nu så upplever jag en viss förvirring om vilka standarder och tester som är relevanta. Men, mina kanske oförståndiga frågor får en förklaring och det som kanske kan verka komplicerat klarnar ganska omgående. Nämligen: En maskin som hanterar sprängda bergmassor ska vara utrustad med en skyddsruta som uppfyller alla de krav och standarder som är relevanta i sammanhanget. Och, det är just det som Hammerglass system gör, när vi talar om riskerna med en dola som bringas till detonation av mekanisk påverkan.

För att inte veckla in sig i tekniska begrepp så kan man säga att företagets skydd uppfyller såväl tryckvågor vid en detonation och även flygande och fallande föremål såsom t. ex. stensprut som kan uppstå när en dola som exploderar.

Efter pratstunden över en kopp kaffe så beger vi oss till deras Experience

Bilden visar en olycka i ett svenskt stenbrott för knappa två år sedan. Det tio ton tunga granitblocket kom fallande rakt mot maskinen i ett oväntat ras, men tack vare att den utrustats med ett dolskydd från Hammerglass blev det inga personskador.

Center där man har hytter från olika maskiner som visar hur det ser ut i verkligheten. Där finns också exempel på två hytter som varit med om en olycka som tydligt visar att skydden fungerar. Det är inte svårt att tänka sig hur illa det skulle kunna sluta om maskinerna inte varit utrustad så som de var.

Efter en välsmakande lunch sätter vi oss igen och jag försöker sammanfatta dagens intryck och den information som man välvilligt delat med sig av. Som jag nämnt tidigare har jag en önskan om att finna ett enkelt och beskrivande namn för det som branschens maskinpark ska utrustas med. Efter lite funderingar fram och tillbaka så landar vi någonstans i att man skulle kunna prata om ett komplett dolskydd. Visserligen en sammanfattande beskrivning men likväl kan det misstolkas. Bara för att man utrustar sina maskiner med det bästa som marknaden kan erbjuda, får man inte glömma bort övriga åtgärder, såsom riskbedömningar, rutiner som exempelvis överlämnande av salva, samt andra försiktighetsåtgärder.

Hammerglass levererar sina kompletta frontskydd som skyddar mot dolor till de flesta förekommande maskiner på den svenska marknaden, grävmaskiner som hjullastare. Och de kan även säkra upp maskiners resterande rutor som

riskerar att gå sönder på grund av stensprut.

Utöver försäljningen i Sverige har man kontor i Tyskland, Italien, Norge och Danmark. Men produkterna säljs

även via andra återförsäljare över hela världen. Det innebär att ca. 60 procent av försäljningen är till länder utanför Sverige. Bengt Nilsson som startade företaget 2006 är fortfarande delägare

DOLUTBILDNING

Företagsanpassad dolutbildning för alla i ditt företag!

För information och bokning kontakta
jan@bef.nu eller anette@bef.nu

och är alltså aktiv i bolaget. VD-posten har han dock överlåtit till Nicholas Nemeth sedan maj 2021.

För att underlätta för sina kunder att välja rätt skydd har man utvecklat en webbshop där man som maskinägare på ett lätt och informativt sätt kan välja rätt skydd till sina maskiner.

Jag tackar för ett trevligt bemötande och att jag med dagens besök förhoppningsvis kan sprida kunskap om hur man

som maskinägare ska resonera när man ska utrusta sina maskiner för att skydda sina medarbetare. Samtidigt är vi givetvis väldigt glada att vi på BEF fått en ny partner och hälsar Hammerglass hjärtligt välkomna till vår förening.

Jan J.

FAKTARUTA Hammerglass AB

Omsättning:
Antal anställda:
VD:
Huvudkontor:
Övriga kontor:

ca 110 miljoner
ca 55 st
Nicholas Nemeth
Förslov
Tyskland, Italien, Norge och Danmark

R43 (UNECE-R43)	AXE TEST (EN 356, PBB)	STONE TEST (EN 15152-2)	BLAST TEST (EN 13124-2)	OPG LEVEL II (ISO10262/ISO3449)
<small>DETTA GODKÄNNADE SÄKERSTÄLLER ATT:</small> BÅDE FRAM- OCH SIDOFÖNSTER UPPFYLLER GÄLLANDE STANDARDER FÖR OPTISK KVALITET OCH SLITSTYRKA.	<small>DETTA GODKÄNNADE SÄKERSTÄLLER ATT:</small> RUTORNA UPPFYLLER AKTUELLA STANDARDER FÖR MOTSTÅND MOT VASSA OBJEKT.	<small>DETTA GODKÄNNADE SÄKERSTÄLLER ATT:</small> RUTORNA UPPFYLLER AKTUELLA STANDARDER FÖR MOTSTÅND MOT FLYGANDE OCH FALLANDE FÖREMÅL.	<small>DETTA GODKÄNNADE SÄKERSTÄLLER ATT:</small> SKYDDSRAMEN UPPFYLLER GÄLLANDE STANDARD OCH SVENSK LAGSTIFTNING AVSEENDE TRYCKVÅGOR VID EN EXPLOSION.	<small>DETTA GODKÄNNADE SÄKERSTÄLLER ATT:</small> SKYDDSRAMEN UPPFYLLER GÄLLANDE STANDARD OCH SVENSK LAGSTIFTNING AVSEENDE STÖRRE FLYGANDE OCH FALLANDE FÖREMÅL.
<small>EXEMPEL PÅ RISKFYLDA ARBETSMOMENT</small>	<small>EXEMPEL PÅ RISKFYLDA ARBETSMOMENT</small>	<small>EXEMPEL PÅ RISKFYLDA ARBETSMOMENT</small>	<small>EXEMPEL PÅ RISKFYLDA ARBETSMOMENT</small>	<small>EXEMPEL PÅ RISKFYLDA ARBETSMOMENT</small>
	LASTNING HANTERING ANLÄGGNING STENBROTT	LASTNING HANTERING ANLÄGGNING STENBROTT	STENBROTT GRUV- OCH TUNNELARBETE ANLÄGGNING	STENBROTT GRUV- OCH TUNNELARBETE RIVNING TIMMERARBETE LASTNING HANTERING ANLÄGGNING

HYDRAULISK SPRÄCKNING

Losshållning utan buller, vibrationer eller stenskött

TEL +46 31-799 91 90 E-POST info@yrs.nu WEBB yrs.nu

www.befsverige.se

Ovanstående rubrik är adressen till BEF's nya hemsida. Vi har under en tid omarbetat och uppdaterat hemsidan som nu finns tillgänglig. Vi vill göra alla er medlemmar och partners uppmärksamma på att vi nu har en ny hemsida med en ny adress. Under en övergångstid kommer vår gamla hemsida fortsatt vara i drift men kommer ganska snart försvinna.

Den allra största förändringen är vår dokumentportal som, förhoppningsvis nu är bättre och mer genomarbetad än någonsin tidigare.

Här finns en stor mängd av material som ni som medlemmar kan använda er av i ert dagliga arbete. I samband med lanseringen så kommer ni också behöva en ny inloggning till medlemssidorna.

Sprängämnessäkerhet

Arbetet med att förhindra att civilt sprängmedel hamnar i orätta händer fortsätter med oförminskad kraft. BEF har tillsammans med KCEM gemensamt analyserat vad våra beslutsfattare gör och vad som behöver göras. Nedan följer ett utdrag ur KCEM's nyhetsbrev författat av Erik Nilsson som sammanfattar vår uppfattning.

Den 1 augusti 2021 gjordes ett antal förändringar i lagstiftningen om brandfarliga och explosiva varor. Syftet med förändringarna var främst att förhindra antalet illegala sprängningar. Förändringarna innebar främst att de som deltar i hanteringen av explosiva varor skulle godkännas av tillståndsmyndigheten (MSB eller kommunen) men också en ökad kontroll av företagsledningen. När det gäller kontroll av deltagare har MSB gjort vissa undantag.

Under de senaste åren har också åtgärder vidtagits för att förhindra rekrytering till kriminella gäng. Vidare kan konstateras att polisen har ökat sina aktiviteter när det gäller kriminella gäng och att straffskalan skärpts. Om brottet är att anse som synnerligen grovt döms idag till fängelse i lägst sex och högst tio år.

Frågan som man måste ställa sig "ÄR VIDTAGNA ÅTGÄRDER TILLRÄCKLIGA?" eftersom antalet illegala sprängningar var under fjolåret på rekordnivå, 138 stycken. Från statsmakterna anser man att åtgärderna inte är tillräckliga. Därför har MSB fått i uppdrag att göra ett nationellt tillståndsregister för explosiva varor som beräknas vara klart senare i år. Registret ska innehålla både MSB:s och kommunala tillstånd. MSB har med start under fjolåret på uppdrag från regeringen startat "Forum för sprängämnessäkerhet". I forumet finns ett stort antal myndigheter representerade. Under fjolåret bjöds även representanter för näringen in till två möten.

Frågan som man nu måste ställa sig "ÄR DE KOMMANDE ÅTGÄRDER TILLRÄCKLIGA?". KCEM har tillsammans BEF gjort en genomlysning av hanteringen av explosiva varor för att se om vidtagna och kommande åtgärder är tillräckliga. Denna genomlysning visar på stora brister i de av statsmakterna föreslagna och vidtagna åtgärderna. Nedan finns några åtgärder som bör vidtas för komma till rätta med bristerna:

- **Godkännande av deltagare.** Idag kan det ta tre år mellan kontrollera för kommunala tillstånd och upp till 10 år mellan kontrollerna för MSB tillstånd. Mycket kan hända på 3 respektive 10 år. Ett personligt godkännande modell vapenlicens innebär regelbunden kontroll av deltagare. Ett personligt godkännande underlättar byte av företag. Det personliga godkännandet underlättar också när det gäller att explosiva varor överlämnas till godkänd deltagare. För att tanken med det personliga godkännandet ska fungera fullt ut måste godkända deltagare finnas i ett register som ska vara tillgängligt för näringen och myndigheter. Registret måste vara belagt med sekretess.
- **Transport av explosiva varor.** LBE omfattar inte transport av farligt gods. De personer som finns i transportkedjan kontrolleras således inte. Stölder under transport har skett. Om skärpningar sker i andra led av

*Uppdatering kring lagstiftning:
Erik Nilsson*

hanteringen med explosiva varor finns det risk för s.k. riskförskjutning. Således är det nödvändigt med en lämplighetskontroll av den som transporterar, motsvarande den som finns i LBE. Till detta är det också ett stort behov av utbyggnad av säkra uppställningsplatser.

- **Sekretess.** Beslut om deltagare och tillstånd till explosiva varor är offentlig handling. Det finns således möjlighet för kriminella att få ut dessa handlingar. Därför måste förrådets placering liksom godkända deltagare förses med sekretess. Denna sekretess måste även innefatta förråd som omfattas av SEVESO lagstiftningen.
- **Kommunernas roll.** Tillstånd och tillsyn fördes över från polisen till kommunerna 2010 dvs 21 myndigheter ersattes med 290. Vid genomgången konstaterades att kommuner inte återkallat tillstånd för grovt kriminella. Vidare görs olika bedömningar i olika kommuner. Detta beror troligen på en

låg kompetens i de flesta fallen. En kompetens som är svår att upprätthålla eftersom antalet ärenden i en normal kommun är litet. Dessutom är tillsynen är i de flesta fall undermålig. Det naturliga är därför att tillstånd och tillsyn för tillbaka till polisen eller förs över till MSB.

Även om ytterligare åtgärder vidtas från myndigheternas sida så kommer det att ta lång tid innan de genomförs. Det är därför nödvändigt att företagens medvetenhet beträffande hanteringen av explosiv vara är hög och i en del fall måste ökas. Ett mycket litet antal anställda personer som befinner eller är på väg att komma på fel sida kan ställa till stora problem för industrins anseende.

Vad bör då företagen vidta för åtgärder. En säkerhetsgranskning bör genomföras av företagets verksamhet (många företag gör detta idag). Den kan omfatta:

- Analys av befattningar
- Bakgrundskontroller
- Säkerhetsprövningsintervjuer
- Registerkontroll

Det är också viktigt att vara observant på sin medarbetare.

Till detta kommer att avtal bör skrivas med sin transportörer där säkerhetsfrågorna såsom genomförande av transporten och överlämnandet av explosiva varor måste vara centrala delar.

Arctic Entrepreneur

Maskinentreprenørenes Forbund, MEF, är Norges motsvarighet till Maskinentreprenörerna, ME, här i Sverige. Årligen arrangerar man en konferens i Gardemoen utanför Oslo.

MEF är en fristående bransch och arbetsgivarorganisation som representerar 2 400 små och mellanstora företag som i sin tur sysselsätter över 40 000 anställda, framförallt inom anläggningsverksamhet.

Arctic Entrepreneur är den viktigaste mötesplatsen för anläggningsbranschen i Norge. Årets upplaga samlade runt 2 000 deltagare som under dagarna tre kunde lyssna på intressanta föredrag om samhällsbyggnad, ny teknologi etc. och även ta del av den utställning som arrangerats i den stora mässhallen på konferenshotellet The Qube.

Den gängkriminalitet som de senaste åren fått förödande konsekvenser hos oss här i Sverige ser man i viss omfattning även sprida sig till vårt grannland i väster. Visserligen har man hittills inte tillnärmelsevis varit drabbade av de sprängningar som här hos oss. Inte helt ogrundat befarar man att det även skulle kunna hända i Norge och av den anledningen var undertecknad inbjuden att hålla ett föredrag om krisen i Sverige och användningen av civilt sprängmedel i kriminell kontext.

Utöver själva föredraget så fick jag möjlighet till möten med både gamla

Foto: Runar F. Daler/Anleggsmaskinen

och nya kontakter samt en mängd intressanta reflektioner när man jämför Svensk och Norsk lagstiftning. I någon mån så är uppfattningen att man kommit något längre i Norge för att ha kontroll över det civila sprängmedlet. Inte minst genom att det är en huvudman för tillståndsgivningen, DSB som är deras motsvarighet till MSB här hos oss.

Det är alltid givande att få en inblick i hur andra länder hanterar bergsprängningsfrågor. Inte minst från våra grannländer där vi i mångt och mycket möter likvärdiga förutsättningar och problem. Samtidigt är det också givande att få dela med sig av erfarenheter från oss, särskilt om det kan vara en hjälp på vägen att förhindra brottslig verksamhet.

Jan Johansson, BEF

CME

Slipmaskiner • Slipstift • Gruvlampor

Borrhålsplugg • Fördämningsmattor

Slipskivor • Skjutkabel • Borrkronor

Borrstål • Slangar • Märkfärg

Dammsugarpåsar • Skyddskläder

Gruvstövlar • Tillbehör

Serviceverkstad med demomaskiner

BORR & SPRÄNG

2024

Vi är på Borr & Spräng
i Aronsborg 16-17 maj 2024

LIFA

Epiroc

SANDVIK

YAMAMOTO
Rock Splitter International

ORICA

SSE

TRANSTRONIC®

BERGMA
MAKE OUR ROADS SAFER

AUSTIN POWDER

NITRO CONSULT

EBS RENTAL

KENDRILL

SHERPAS®

EPC GROUPE

infobric

WINROTH

SMC AB

CME

EURODRILLING CENTER

FORCIT

RBT
Rockbreaker Tools AB

MOBA
MOBILE AUTOMATION

DISAB
THE POWER OF VACUUM

Bergsprängardagarna

I slutet av januari arrangerades Bergsprängardagarna för 25:e gången. Årets jubileumsupplaga samlade rekordstort antal deltagare, närmare bestämt 265 stycken.

Dagens inledningstalare var Michael Hermansson, grundare av Bergutbildarna såväl som Bergsprängardagarna med ”Reflektioner efter ett yrkesliv i sprängteknikens värld”. Ett mycket uppskattat föredrag där Michael sammanfattade sin gärning och sina visioner att, framförallt, utbilda landets bergsprängarkår till kompetenta yrkesarbetare.

Även följande punkter på programmet behandlade kompetens och utbildning innan det var dags för lunch.

Flera av branschens olika leverantörer var representerade med montrar där det fördes livliga diskussioner om allt mellan himmel och jord.

Efter lunchen var det dags att belysa regelverk och lagstiftning. Polismyndigheten gav en nulägesbeskrivning av det

Michael Hermansson

Foto: Frida Hermansson/Formgiveriet

NITRO CONSULT

Nitro Consult är specialiserade inom berg-, spräng- och vibrationsteknik samt omgivningspåverkan. Nitro Consult arbetar i projektets alla faser från idé via förstudie, systemhandling, detaljprojektering, byggledning och kontroll fram till besiktning och uppföljning. Nitro Consult utför uppdrag i hela Sverige.

www.nitroconsult.se

Claes Lindström

Foto: Frida Hermansson/Formgiveriet

Foto: Frida Hermansson/Formgiveriet

stora antalet kriminella sprängningar och Räddningstjänsten tillsammans med MSB berättade om nyheter inom lagar och föreskrifter. Branschen i form av Per Vedin tillsammans med Jan Johansson och Erik Nilsson gav sin syn på läget inom området. Efter anförandena

följde en paneldebatt där myndigheterna försökte svara på publikens många frågor.

Kvällen avslutades, som alltid, med umgänge och en festmiddag.

Dag två ägnades till största delen med intressanta föreläsningar om olika

spännande projekt samt en del produktnyheter innan sammanfattning av dagarna två och en avslutningslunch.

Stort tack till Bergutbildarna med Claes Linström och Mari Franzén i spetsen för ett mycket väl genomfört arrangemang.

WWW.SSE-SVERIGE.SE
0587-145 50

SSE Sverige AB

"En innovativ sprängmedelsleverantör i världsklass med den mest flexibla servicen och bästa personalen"

SSE är en väletablerad civil sprängmedelsleverantör på marknaden, med:

- Utomordentligt högkvalitativ och flexibel service
- Mycket kompetent och kunnig personal
- Lagerhållning och leverans av sprängmedelsprodukter
- Laddning och genomförande av salvor

Genom detta uppfyller vi kundernas behov och överträffar deras förväntningar. Många anser att SSE har världens bästa sortiment och service!

Välkommen till en komplett leverantör av civila sprängmedelsprodukter.

Rundtur på ön

Denna dag har jag lämnat fastlandet för ett besök på Gotland. Denna ö med så viktig produktion av olika kalkprodukter som ständigt är i centrum för om våra myndigheter ska tillåta fortsatt brytning.

Värd för mitt besök är Mats Birkestål som har titeln Site Manager på NCC Industry AB, Berggruppen. Att Berggruppen i NCC är en stor aktör när det gäller borrning och sprängning på fastlandet känner nog de flesta till. Men att man även har verksamhet på Gotland är kanske mindre känt.

Berggruppen, som består av ett 75-tal medarbetare förfogar över 35 borragnar. En stor del av arbetena sker i bolagets egna bergtäkter men man har också externa kunder. – Vi ser också en ökning av entreprenadjobb, säger Mats och fortsätter – Det är något som vi ser som väldigt positivt och ligger helt i linje med vår målsättning.

Vår resa tar sin början i Visby efter en hotellnatt och vi styr kosan österut mot Etelhem där NCC spränger i en täkt för en av deras kunder, nämligen Gotlands Åkericentral. Utöver den här täkten förfogar Åkericentralen över ytterligare en täkt som ligger i Bro. Årsproduktionen i dessa båda täkter ligger på 300-350 000 årston. Kalken håller här en hög kvalitet vilket innebär att en del av det krossade materialet säljer man till SMA som i sin tur har kunder, efter vidare förädling, bland annat inom papperstillverkning, jordbruk samt sjö och våtmarkskalkning. Efter besöket i täkten beger vi oss till Åkericentralens kontor där affärsområdeschefen Ronnie Smittsarve välkomnar oss. Under

Anders Silvin, Nordkalk.

en kopp kaffe samtalar vi om deras verksamhet och om läget för entreprenadverksamheten på ön i allmänhet. – Lågkonjunkturen är faktiskt inte särskilt kännbar, säger Ronnie. Vi har mycket jobb åt försvaret och det lär inte minska nu när vi gått med i Nato. Dessutom har vi en ganska bred verksamhet och nämner bland annat sophantering och återvinning av byggavfall.

Under vår pratstund kommer vi också in på att Gotland har blivit ett stort mål för kryssningsfartyg. Varje år anlöper cirka 150 fartyg Visby hamn; En imponerande siffra som givetvis gynnar flertalet verksamheter. Vi tackar Ronnie för trevligt bemötande och beger oss mot nästa mål på rundturen, Heidelberg Materials, kanske mer känt som Cementa i Slite.

LÄRARE I BERGTEKNIK

Spångbergsgymnasiet söker lärare inför hösten 2024 för blivande bergborrhare och bergsprängare. För mer information, kontakta rektor Linda Karlsson. linda.karlsson@filipstad.se Tel 0590-611 56

Träplugg funkar också!

Under bilturen berättar Mats om vad de gör och vilka resurser man har på Gotland. - De som jobbar för oss är Ambjörn Stjernholm, Rolf Sandelin, Annika Ljunggren och Stefan Gardell. Maskinparken består av en L6, en L7 samt tre stycken T40 Epiroc borragnar. - Vi har också en Volvo grävmaskin. Våra kunder utöver Åkericentralen är Heidelberg, Nordkalk och Ljunggarns Schakt. - Om allt är som det ska, säger Mats, så ska var och en av Cementa och Nordkalk producera 2 miljoner ton sprängt berg per år. - Så allt tillsammans så närmar vi oss 4,5 miljoner ton.

Mats kan inte nog understryka hur viktig personalen är för produktionen. - Det är ju de som får allt att fungera och det är dem som våra kunder har förtroende för.

När vi kommer till tälkten i Slite åker vi ut till det område som heter Filehjärdar där man just nu har merparten av borrning och sprängning. Vi möter upp Ambjörn och vi åker runt i tälkten medan han berättar om planerna just nu. En väldigt viktig sak som kommer fram är att Ambjörn hela tiden har koll på var och hur man ska spränga för att undvika rasrisker vid utlastningen. För inte så länge sedan havererade en lastmaskin som fick ett stort stenras över sig. Som tur var så kom föraren undan med ett benbrott, något som skulle kunnat slutat mycket värre. - Man måste kunna läsa av sprickor och slag och anpassa borrningen därefter, säger Ambjörn och fortsätter; - Det är också nödvändigt att titta hur det ser ut efter sprängningen och ibland får man införa laststopp på en del ställen där det ser kritiskt ut.

Jag passar också på att fråga Ambjörn hur det ser ut med den ständiga frågan om deras täkttillstånd. Det är nu två och ett halvt år kvar på det fyraåriga begränsade tillstånd man fick 2022. I december förra året skickades en ansökan om ett nytt 30-årigt tillstånd i Filehjärdar och som är en förutsättning för att långsiktiga trygga en nationell tillgång på cement samt att även kunna investera i klimatomställning av fabriken som kommer innebära tillverkning av cement med noll nettoutsläpp. I ansökan, som är mycket omfattande, ingår bland annat att man ska lagra och rena vatten för att stärka dricksvattentillgången på norra Gotland.

Med de orden säger vi hej då till Ambjörn och beger oss mot vårt sista mål 15 km norrut till Nordkalk i Storugns.

Tyvär så kan vi denna dag inte träffa Berggruppens personal som är iväg och spränger en salva i Bro för Åkericentralen. Istället möter Anders Silvin oss vid deras kontor. Anders har nyligen anlitats som produktionschef och ansvarar bland annat för brytningen i den jättelika tälkten. Vi pratar lite på kontoret innan Anders guidar oss runt i tälkten. Att använda ordet jättelik är ingen överdrift då det är imponerande ytor som har sprängts genom åren.

Just nu håller man på att förbereda för ett mindre brytningstillstånd som innehåller 1,8 miljoner ton råmaterial. Inte mycket med tanke på att det är mindre än en årsproduktion. Det nuvarande tillståndet löper till 2030 men problemet är att stenen kommer att ta slut redan 2027. Av den anledningen så

Hamnen Nordkalk.

Sprängkur.

har man ansökt för ett nytt tillstånd från och med 2027 som innehåller 79 miljoner ton med berg. Allt för att säkra den så viktiga produktionen av olika kalkprodukter samt bränd kalk som levereras till olika kunder i Östersjöområdet.

Ambjörn Stjernholm

Användningsområdet är brett så som till exempel inom miljövård, lantbruk, papperstillverkning och anriktningsanläggningar inom metallutvinning.

Med detta så tackar jag min ciceron, Mats Birkestål och önskar fortsatt framgång för såväl NCC Berggruppen som för hela kalkindustrin på Sveriges största ö med en övertygelse om att alla näringar kan fortsätta även i ett långsiktigt perspektiv.

Ronnie Smittsarve. Gotlands Åkericentral.

Vi levererar i alla väder, till alla miljöer

Bergsmannen håller dig uppdaterad om bergmaterialbranschen

I över 200 år har tidningen Bergsmannen följt och rapporterat utvecklingen inom stål, metall-, gjuteri-, gruv- och bergmaterialbranscherna. Numera distribueras tidningen digitalt sex gånger om året och rapporterar dessutom dagligen på webben och i sociala medier om det senaste från alla delbranscherna.

Bergsmannen är det självklara valet för att hålla dig uppdaterad om vad som händer inom stål-, metall-, gjuteri-, gruv- och bergmaterialindustrierna. I sex fullmatade utgåvor varje år kan du ta del av intervjuer med tunga branschföreträdare, läsa reportage från företag och verksamheter inom respektive bransch samt hålla dig uppdaterad om vad som händer på marknaden och inom teknikutvecklingen. Bergsmannen har även samarbete med Luleå tekniska universitet, Kungliga tekniska högskolan, Bergsskolan i Filipstad och Svenska Bergteknikföreningen som i varje nummer delar med sig av det senaste från forsknings- och utbildningsvärlden. Bergsmannen är också ett givet val för annonsörer i branschen.

Rick Lindström, LIFA och Xplo-ration Products, har samarbetet med Bergsmannen under många år.

– Tidningen når rätt målgrupper för oss och vi hör när vi är ute hos våra kunder att det är en tidning som kunderna läser och uppmärksammar, säger han.

Möt oss i Aronsborg

Självklart medverkar Bergsmannen även på Borr- och Spräng i Aronsborg den 16-17 maj, där du kan hämta ett tryckt exemplar av tidningen och även träffa tidningens medarbetare.

Har du inte möjlighet att vara på plats går det givetvis lika bra att följa rapporteringen från mässan på bergsmannen.se och på tidningens LinkedIn och Facebook-sida.

Redan nu kan du läsa en förhandsartikel om Borr & Spräng i Bergsmannen nr 2/2024. Du hittar e-tidningen kostnadsfritt i vår app. Passa även på

att registrera din e-postadress för nyhetsbrev så missar du aldrig när ett nytt nummer finns ute eller när det kommer viktiga nyheter från branschen.

Richard Svensk Bergsmannens ägare ser fram emot att besöka Borr- och Spräng i maj.

Austin Powders scanningsystem ExTracer hjälper dig i ditt dagliga arbete att hålla koll på dina produkter oavsett producent.

♦ plockning av order ♦ förbrukning ♦ returer ♦ ompackning ♦ överföringar ♦ historik

Håll koll på lagersaldot och få en överblick av dina produkter på artikel och individnivå, få total kontroll på produkternas förflyttning mellan arbetsplatser och lager.

Du kan lätt göra din inventering med hjälp av din scanner, få koll på hur länge produkterna funnits i lagret samt utgångsdatum på produkterna. Vill du ta reda på vart en specifik produkt senast registrerats, inga problem, med ExTracer kan du gå tillbaka 10 år i tiden för att se vart en specifik produkt förbrukats eller förflyttats.

Slipp handskrivna dokument, skriv ut dina fraktsedlar direkt vid plockning och överföring, använd systemet för faktureringsunderlag, ja fördelarna är många!

Vill ni precis som vi jobba för ett säkrare samhälle, en mer säker hantering och ha kontroll på ert företag kontakta Austin Powder Sweden AB på telefon 070 – 518 16 00

[@austinsverigeab](http://www.austinpowder.se)

Bergsprängning för beställare

BEF tillsammans med Calle Lind, Tilia Consult AB, har nu i vinter genomfört tre stycken kurser, bergsprängning för beställare, hos NCC Infrastructure.

Kursens målsättning är att under en dag förmedla information och kunskap till de som kommer i kontakt med bergsprängning på ett eller annat sätt på beställarsidan. Det kan vara platschefer, inköpare, projektledare och andra som är delaktiga eller berörs när man köper in en bergsprängningsentreprenör.

Upplägget är att vi från BEF under förmiddagspasset informerar om geologi, sprängteknik, förfrågningsunderlag och tekniska beskrivningar, vilka regelverk som styr bergsprängaren samt en kortare introduktion om dolor och riskerna kring detta problem.

Efter lunch har vi tagit hjälp av Calle Lind som förmedlar deltagarna värdefull kunskap inom området omgivningspåverkan. Något som många kan ha stor nytta av ute på projekten. Inte minst när det gäller att hantera t ex när-

VI HJÄLPER DIG LYCKAS MED DINA PROJEKT

HOS OSS HITTAR DU ALLT DU BEHÖVER
FÖR DITT SPRÄNGNINGSARBETE:

- SPRÄNGMEDEL
- TÄNDMEDEL
- ELEKTRONISKA
INITIERINGSSYSTEM
- DIGITALA LÖSNINGAR
- TEKNISK SERVICE

Orica Sweden AB
Gyttorp | 713 82 Nora | orica.com
info.gyse@orica.com | 0587 850 00

boende, som kan uppleva obehag och rädsla för att deras hus ska skadas av vibrationer från sprängningarna.

Calle behandlar bland annat områdena riskanalys, syneförrättning, vibrations och luftstövågmätning.

Både vi på BEF och Calle upplever att de tre kurserna, en i Karlstad och två i Göteborg, varit lyckade och uppskattade av kursdeltagarna, som varit 15-20 stycken vid varje tillfälle. Inte minst kan vi utläsa det av den utvärdering som vi fått in som visar på positiva svar utifrån frågorna i enkäten.

Vi tackar NCC för den goda viljan att ge sin personal ökade kunskaper inom de områden som vår bransch dagligen möter och ser fram mot att fler följer NCC's initiativ.

**Kursen är en heldag.
Kan arrangeras på valfri ort.**

BEF erbjuder kursen bergsprängning för beställare.

Bergsprängning för beställare!

De beställare som upphandlar bergsprängning i ett projekt bör ha grundkunskaper om vad bergsprängning handlar om. I denna kurs förmedlar vi kunskap om vad den som köper bergsprängning ska tänka på. Kursens innehåll belyser bland annat regelverket kring sprängning och sprängämne, dolor, samt förfrågningsunderlag och omgivningspåverkan.

**För information och bokning, kontakta oss
anette@bef.nu**

Vem äger en nedfallen rymdsten?

I brist på rykande aktuella rättsfall om (icke-kriminella) sprängningar – och den korta fram-förhållningen – ska jag redogöra för ett mera udda men aktuellt rättsfall (med viss koppling till sprängstensliknande föremål).

Meteoriter och meteoror

Enligt Rymdstyrelsen kallas de små stenklumparna för meteoriter när de är ute i rymden, men för meteoror när de syns som ett lysande streck på himlen. Det sistnämnda sker när de kommer in i jordens atmosfär och brinner upp (helt eller delvis). En meteorit som faller in mot jorden blir alltså en meteor under några korta sekunder, men när den landat kallas den återigen en meteorit.

Bakgrund till tvisten

Den 7 november 2020 föll en ca 14 kg tung järnmeteorit ner på en fastighet tillhörande en greve, som genom avtal hade överlåtit all rätt till fastighetens avkastning till ett bolag; fortsättningsvis gemensamt benämnda "Greven".

Olika uppgifter lämnades i tvisten. Det påstods att senast en meteorit av angiven storlek fallit ner i Sverige var för mellan 60 och 100 år sedan.

Det var två geologer som hittade meteoriten på Grevens fastighet. De överlämnade kort därefter meteoriten till Naturhistoriska riksmuseet och ingick ett låneavtal/dispositionsavtal med muséet.

En forskare vid Uppsala universitet informerade Greven ("golade") om att meteoriten hade hittats på fastigheten och fanns på muséet. Greven tillskrev muséet och hävdade äganderätt till meteoriten. De två geologerna motsatte sig detta. Muséet förklarade att man inte kunde lämna ut meteoriten förrän det var fastslaget vem som var ägare.

Greven väckte då talan mot geologerna och yrkade att tingsrätten skulle fastställa att Greven hade bättre rätt till meteoriten.

Tingsrätten

Den huvudsakliga frågan som tingsrätten hade att pröva var om äganderätten

till meteoriten skulle tillfalla fastighetsägaren (Greven) eller upphittarna (geologerna).

Tingsrätten konstaterade att det i Sverige saknas särskild lagstiftning beträffande meteoriter. Den prövade sedan frågan om meteoriten skulle anses vara lös eller fast egendom.

Rätten hänvisade till att jordabalken definierar fast egendom som jord (1 kap. 1 §) och att det enligt förarbetena omfattar alla delar av jordytan (och under denna). Det som inte är fast egendom är lös egendom.

Enligt tingsrätten avses sådant som är naturligt förekommande och har en varaktig förening med jorden; sådant som typiskt sett kan förväntas finnas på en fastighet under en längre tid. Det passade enligt tingsrätten inte in på den aktuella meteoriten, som hade legat bara fyra veckor innan den hittades.

Sammanfattningsvis kom tingsrätten

FÖR SÄKER SPRÄNGNING!

RUBA GUMMI AB
BRÄNDÅSEN 141
694 93 ÖSTANSJÖ
Hemsida: www.rubagummi.se

TEL: 0582-23010
MOB: 0703-983231
MAIL: info@rubagummi.se

fram till att meteoriten inte utgjorde fast egendom, utan därmed lös egendom. Efter prövning av vissa andra frågor landade tingsrätten i att upphittarna (geologerna) hade rätt att ta med sig meteoriten och därmed blivit ägare till denna. Eftersom Grevens talan ogillades fick geologerna även rätt till ersättning för sina rättegångskostnader om ca 400 000 kr.

Greven gav dock inte upp utan överklagade – i grevens tid – domen till hovrätten.

Hovrätten

Till skillnad från tingsrätten kom hovrätten fram till att meteoriten utgjorde fast egendom när den hittades samt att äganderätten till meteoriten som utgångspunkt tillkommit Greven redan genom det förhållandet att meteoriten slagit ned på Grevens fastighet. Därmed kunde meteoriten enligt hovrätten inte heller tillfalla geologerna med stöd av lagen om hittegods.

Inte heller fanns det enligt hovrätten någon praxis eller sedvänja (ej heller allemansrätten) som gav stöd för att geologerna hade rätt att tillägna sig annan tillhörig fast egendom i form av en meteorit.

Sammanfattningsvis konstaterade hovrätten att Greven hade bättre rätt till meteoriten och ändrade därmed tingsrättens dom. En ledamot (av fyra) ville dock fastställa tingsrättens dom.

I stället för att betala 400 000 kr i

rättegångskostnader enligt tingsrättens dom fick Greven ersättning med ca 200 000 kr för tingsrättsprocessen och ca 400 000 kr för hovrättsprocessen. Greven hade dock i sistnämnda process yrkat ca 600 000 kr, vilket alltså hovrätten ansåg vara för mycket.

Avslutande ord

Vad meteoriten betingar för värde är inte helt klart. Enligt Greven är den värd i vart fall ett par hundra tusen kronor.

Parternas totala rättegångskostnader lär ha uppgått till ca 1,5 mkr, vilket kan ställas mot det sistnämnda. När det kommer till tvister som rör äganderätt är det dock inte bara rationella skäl som styr, utan många gånger mer principiella; min mark, min fastighet, min egendom etc. Inte sällan uppbackat av processugna advokater...

Hovrättens dom meddelades den 21 mars i år (Svea hovrätt mål nr T 835-23) och kan överklagas fram till den 18 april till Högsta domstolen. Med tanke på hur ofta det är tvist om äganderätten till meteoriter kan man väl misstänka att Högsta domstolen inte anser att det finns ett så särskilt stort behov av ett prejudikat, men vi får väl se.

Hur många domare höll då på Greven respektive geologerna?

Eftersom tingsrätten var enig och bestod av tre domare samt att hovrätten, som bestod av fyra domare, hade en skiljaktig ledamot, innebär det att totalt

fyra domare höll på geologerna medan tre, som avgjorde saken, höll på Greven. Vinst trots 3-4 på hemmaplan! Så kan det bli ibland.

Framtida artikel om ett annat fall?

När det gäller frågan om bättre rätt för tankarna en osökt till de upphittade guldtackorna (värda ca 7 mkr) i huset som en humorgrupp förvärvade. Utöver humorgruppen har de hantverkare som hittade guldet i samband med en renovering gjort anspråk på guldet. Även säljaren, som anser sig ha fått guldet i gåva av föräldrarna, och dödsboet efter säljarens och hans syskons mor har gjort anspråk på guldet.

Guldprocessen om bättre rätt har nyligen inletts, så framöver kanske finns anledning att återkomma till tackorna.

Glad Påsk!

Magnus Wollsen,
Advokat

JKN Advokat KB
Tel: 0700-92 00 64.

magnus.wollsen@jkn.se

A complete rock service
People make
the difference

Nobody gives a better
blasting performance...

Hugelsta, 635 02 Eskilstuna.
Tel: 016 13 90 77 Fax: 016 12 87 10

EPC-SVERIGE **EPC**
GROUPE

The Equipment

The Shotfirer

The Team

Auktorisering

Auktoriserade Bergsprängare i dagsläget

Alingsås Sprängtjänst AB	Frentab Entreprenad & Söner AB	Skullman Bergsprängning
Andersson & Rask Åkeri AB	Hallstahammars Sprängtjänst AB	Sprängarbeten i Trönedal AB
Berg & Byggt teknik i Norberg AB	Hammarö Bergsprängning AB	Spräng och Mätkonsult i Nora AB
Bergsprängaren Forsberg AB	Källgren & Söner AB	Sten & Betongteknik i Katrineholm
Bertil Almqvist Bergsprängning AB	Magnus Schakt AB	Stens Bergborrning
Björnsätters Berg & Transport AB	NCC Berggruppen	Svensk Maskinborrning
Bohus Bergsprängning	Nerikes Bergsprängning	Uddevalla Bergsprängning AB
C. Skönnerud Bergarbeten AB	Nitro Entreprenad AB	Uppländska Bergborrnings AB
Dala Spräng & Grävteknik AB	Norrbottens Bergteknik AB	Värnamo Sprängtjänst AB
Ducimus Blasting AB	RG Bergkonsult AB	Östervallskogs Allteknik AB
Enjss Bergsprängning AB	Roger Sprängare	

NYA MEDLEMMAR / PARTNERS

Vi hälsar er Varmt Välkommen

Hedlund Mark och Spräng AB, Tollarp
 Hammerglass AB, Bjärehalvön

I dagsläget är kalendariet relativt tomt.
 Men om du vill prata, ring mig!
 070-899 91 54

Lägg till ett Mobilt visuellt ID till ditt vanliga kort!

Hos Nexus får du inte bara ID06-kort, du kan också beställa kort som används för in-utpassering och identifiering (det som också kallas företagskort eller passerkort) och nu kan du även lägga till ett Mobilt visuellt ID som komplement till kortet!

Med ett ID i mobilen kan du identifiera dig visuellt, visa uppgifter om utbildningar och certifieringsnivåer, du kan även lägga till en QR-kod med valfri information.

Hos Nexus beställer du både det fysiska kortet och ett mobila visuella ID, enkelt och smidigt i Nexus beställningsportal. Behöver du råd kring hur kortet ska koda, hjälp att få rätt säker-

hetsnivåer och stöd för att komma igång, kontakta oss så hjälper vi dig vidare!

Du kan läsa mer om tjänsten för att beställa kort, Nexus GO Cards, här. Mer om Mobilt visuellt ID och hur det fungerar finns här

Låter det intressant? Kontakta oss så hjälper vi dig vidare! customersuccess.ds@nexusgroup.com

Lösningen på BEF-kryss nr 13 2023

SPORT MED HOPP		SES ORKAR	GUDALIK METALL	P	TÅGA ENKLARE LOGIET	RÄRRLAS VID LEKVAL	KOPPLINGS-DON	ALLT-JÄMT	PÅNGADE I KYLAN	I	N	F	R	U	S	N	A
FJÄDERFORMEN	S	T	A	V	R	Ä	R	Ä	K	N	E	R	A	M	S	O	R
GER RUS	E	T	A	N	O	L	MÄRKA GYNSTÖD	PUTSAD FÖR LEK I SÄND	S	E	H	A	R	D	Y		
EXPLOSIONSTAV	L	A	D	D	K	Ä	P	P	T	E	S	L	I	K	A	S	
P	A	N	E	R	A	VÄDPÄSTE MÖTBAR	T	A	P	E	T	K	L	I	S	T	
VÄNDA I MÖJL OCH ÄGG	R	A	L	F	I	GÅR KORT MÄTT	D	Ä	HÄLTAGARE	S	Y	L	T	O	G	E	
VAR BEREDD ATT FÖRSVARA DIG...	A	R	T	A	D	E	DLAD I VÄST THORNTÄT	FLÖDEN BÄR-DUSKE	G	T	Å	A	R				
FAST SÅ SOM LORD OLIVER CROMWELL EN GÅNG I TIDEN LÄR HA UTTRYCKT DET	H	Å	L	L	K	R	U	T	E	T	L	A	S	S	G	A	R
KORT TRIPP MÄTTIG	D	HÄLT GIBB-BÄRD	BÖR SKADA BLI	M	SÄGS KATT SÄGA	AR KÖANDE EN I SLUTET PÅ DAGEN	J	A	U	S	N	A	R	D	E	N	
L	A	G	O	M	DET SENARE INTAGET LÖSER LACK	HATT MED SOM IFRÅGASATT FLYDDDE SÖDOM	A	F	T	O	N	V	A	R	E		
UTSTILDRAT USEL	G	E	M	E	N	HATT MED SOM IFRÅGASATT FLYDDDE SÖDOM	S	T	E	N	A	R	A	R			
UPPSTÄLLDA	R	E	S	T	A	M	O	T	S	A	G	D	B	U	R	G	E
H	E	S	E	F	L	I	N	I	N	N	E	R	VÄRTECKEN	K			
DEN KRÄKARE	S	MÄLLA AV	D	E	T	O	N	E	R	A	H	E	G	E	R	A	N
KÖRSÅNGARE	A	N	D	R	A	T	E	N	O	R	E	R	A	N	I	T	A

Av Margareta Andersson
 Namn: _____ Adress: _____ Postadress: _____

Maskiner & Reservdelar!

Vi säljer och hyr ut tryckluftsdrivna och hydrauliska bergbormaskiner.

I vårt sortiment har vi också gruvlampor, tändapparater, reservdelar, borrh med mera till dig som jobbar inom gruv-, bygg- och stenindustrin.

Vi utför även reparationer på Era maskiner.

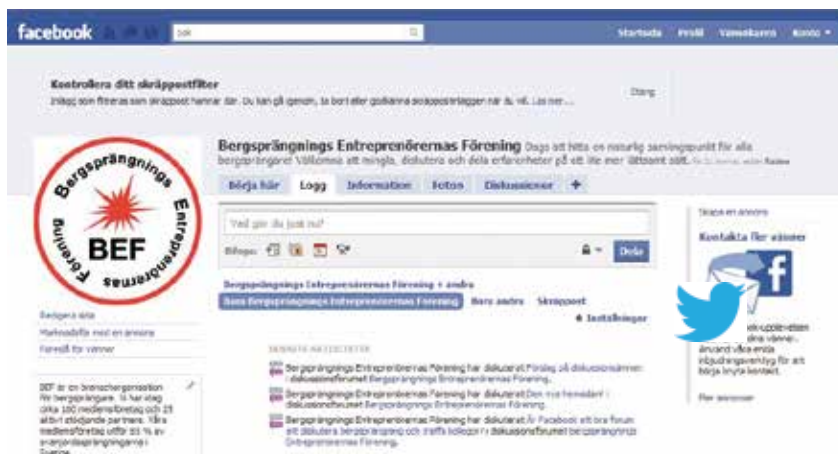

Saxdalsvägen 2, Blötberget, 771 65 Ludvika
 Tel kontor 0240-374 95, Tel lager 0240-370 01
 Fax 0240-376 58
 Mobil 070-744 56 66, 070-637 36 29
 E post info@gruvteknik.com
 www.gruvteknik.com

Bergsprängning på Facebook

Nu har BEF tagit steget ut i cyberrymden på riktigt för att komma ännu ett steg närmare våra medlemmar. Facebook är idag världens största community, så det är klart det måste finnas en naturlig samlingspunkt för alla bergsprängare. BEF har därför en egen sida dit alla som har Facebook kan gå och mingla, diskutera bergsprängning och träffa kollegor inom branschen. Sök på Bergsprängnings Entreprenörernas Förening eller gå in på www.facebook.com/sprangning och tryck sedan på gilla-knappen så kommer ni ha möjlighet att själva skriva inlägg, kommentarer osv.

Varmt välkomna!

”Passiv” medlem

På begäran av flera medlemmar som sålt sitt företag, gått i pension eller av anledning tillfälligt eller för alltid lämnat bergsprängningsbranschen men ändå vill ha en koll på vad som händer inför vi nu medlemsalternativet ”Passiv medlem” (egentlig fel ord för man vill ju egentligen vara aktiv och veta vad som

händer). Medlemskapet innebär att man ex.vis får BEF-Nytt, inbjudningar till stämman och andra typer av möten. Däremot har man inte kvar sin rösträtt. Medlemsavgiften blir 800 kr/år

Intresserade kontakta BEFs kontor.

VISA ERT MEDLEMSKAP – Ger konkurrensfördelar

En undersökning visar att både Proffsbeställare och privatkunder ser en stor fördel i att en entreprenör/hantverkare är medlem i en branschförening.

Därför våga synas. Visa BEF – loggan på brevpapper, fakturor, anbud, maskiner, hemsida mm.

Behöver ni dekaler, digitala loggor, råd eller praktisk hjälp. Ring kontoret så ordnar vi det.

Åter i lager

Köp flaggor – profilerar BEF

Nu har nya flaggorna kommit in, denna gång med en BEF-logga. Det hjälper till att profilera BEF. Använd den flitigt vid postning inför sprängning. Se gärna vad AFS 2007:1 Sprängarbete skriver i 37 § om utrymning, bevakning och initiering.

Flaggorna säljs till självkostnadspris á 160 kr styck exkl moms. Maila beställningen till anette@bef.nu eller ring kontoret 070-693 68 98.

BEF-NYTT som digital bladdertidning på nätet

BEF-NYTT finns även på nätet som bladdertidning via hemsidan. Man läser således som vanligt.

Tipsa eller länka till dem ni vill ska läsa tidningen. Exempelvis beställare och ännu ej medlemmar eller läs själva i pad-

dan.

Våra annonsörer får också ännu bättre spridning av sina annonser.

Ännu ej medlem – tänk till

Lars Kvarnvik, Värnamo Sprängtjänst AB

BEF är den enda organisation som arbetar med målsättningen att förbättra villkoren för bergsprängningsentreprenörer. Vi gör det med upplysning/lobbning och utbildning samt i samverkan med övriga intresseorganisationer inom branschen. Föreningen arbetar såväl med ”kortsiktiga” frågor och förmåner som långsiktiga frågor som ytterst rör vår överlevnad. Ett medlemskap ger stora möjligheter att påverka vår framtid något som både får ses som en stor möjlighet och kanske också en skyldighet mot nästa generations bergsprängare.

Därför; Stå inte utanför, ta en del av ansvaret, ansök om medlemskap i BEF.

**BEF behöver Dig
— Du behöver BEF**

Har du problem eller frågor inom teknik, ekonomi, juridik, arbetsrätt, utbildning, lagar/förordningar osv. så är du välkommen att kontakta oss genom att ringa 070-899 91 54 eller maila info@bef.nu.

Vi kanske inte har svaret direkt men tar fram det och kommer tillbaka eller sänder dig vidare till någon av våra duktiga rådgivare. Som medlem har du rätt till kortare rådgivning gratis av våra rådgivare som tillhör de ledande inom respektive område.

Säkerhetsrådgivare

Fredrik Viking

H Safety AB

fredrik.viking@hsafety.se

070-620 22 74

Fredrik har flerårig erfarenhet som utbildare inom bergsprängning, framförallt sprängkort och dess vidareutbildningar.

Nu har Fredrik blivit certifierad Säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods.

Främst inriktning mot bergbranschen och Klass 1 farligt gods, på väg.

Hör av er för frågor kring säkerhetsrådgivning, och givetvis sprängutbildningar.

Entreprenadjuridik – Allmän Juridik

Magnus Wollsen,

JKN Advokat KB

Tel: 0700-92 00 64.

magnus.wollsen@jkn.se

BEF har avtal med advokat firman JKN Advokat KB angående medlemsservice inom entreprenadjuridik, affärsjuridik och skattefrågor. Vår kontaktperson är Magnus

Wollsen med stor erfarenhet från bygg- och anläggningsbranschen med klienter ifrån UE-leden och BEF:s rådgivare i över 10 år.

Fredrik Wadsjö,

JKN Advokat KB

072 - 360 99 33

fredrik.wadsjo@jkn.se

Rådgivning Geologi

Lars Bergkvist

Nitro Consult AB

lars.bergkvist@nitroconsult.se

Tel: 0708 -81 40 22

”Berka” har lång och stor erfarenhet som bergsakkunnig och inom berggrundsgeologi. Han är väl förtrogen med betydelsen att förstå berget och göra kopplingen till sprängningen. Till vardags jobbar han på berggruppen på Nitro Consult AB. Han är också anlitad av SL som sakkunnig, som har mycket hårda krav när det gäller sprängning intill eller inom deras anläggningar. ”Berka” pratar samma språk som oss bergentreprenörer, vilket givetvis underlättar vid rådgivning.

AMA – Systemet

Bo Wahlquist Markkonsult AB

Linjemästarvägen 59

162 70 Vällingby

Tel: 070-861 90 33

bo.wahlquist@outlook.com

Rådgivning besiktningar, värderingar

Anders Ståhle

Ståhles Estate and Consulting AB

anders@demolering.se

070-647 04 15

Värdering, tekniska utredningar, värderingar, konsulttjänster inom all demoleringsteknik metoder och utrustning samt gruvbrytningsteknik och brytningsmaskiner.

Auktoriserad besiktningsman på Sveriges Handelskammare för gruv- och demoleringsmaskiner.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljö Borrning o sprängning

Åke Ahlgren

Tel:070-515 80 24

ake.ahlgren@comhem.se

Åke har ett förflutet i Bygghälsan där han

jobbade i drygt 10 år som skyddsing. Han har ett praktiskt förhållningssätt till arbetsmiljö. Handhar också arbetsmiljö i vår utbildning för ”Auktoriserad bergsprängare”. ”Arbetsmiljöfrågor skall lösas nära produktionen är Åkes motto”

Bergsprängarnas självklara försäkringslösning

Tomas Bennetoft Företags säljare

tomas.bennetoft@if.se

Mobil 070 566 03 28

Mer information på hemsidan.

Dolor

Jan Johansson

BEF

jan@bef.nu

Jan har dolor som sin specialitet. Undervisar i BEF Utbildning och har varit sakkunnig i flera utredningar. Samt givetvis gedigen praktisk kunskap från sin egen verksamhet.

Anette Broman
BEF

Utbildningsansvarig

/Projektledare

anette@bef.nu

070-693 68 98

TIDNINGEN FÖR BEF-MEDLEMMAR OCH BRANSCHINTRESSENTER

Utgivare

Bergsprängningsentreprenörerna
i Sverige Ekonomiska förening, BEF.

Adress

Nya Stadens Torg 6
531 30 Lidköping
Tfn 070-899 91 54
Mail info@bef.nu
Webb www.bef.nu

Redaktör och Ansvarig utgivare

Jan Johansson
jan@bef.nu

Prenumeration

Tidningen finanseras av BEF och annons-
intäkter. De som önskar prenumerera eller
ett enstaka exemplar, maila till BEF.

Annonser

En annons i BEF-Nytt läses av mer än
tusen beslutsfattare inom bergsprängnings-
branschen.
För information och bokning, kontakta
BEF enligt ovan.

Tryck

SIB-Tryck Holding AB

**Citera gärna BEF-Nytt, men källa
ska anges.**

ISSN 2000-9161

Centralsugare för dammfri bergborring

- **Helt dammfritt berg** - förbättrad arbetsmiljö för alla på arbetsplatsen
- **Vi sköter tömningar, transporter och allt runt omkring** - bekymmersfri hyra
- **Personalen slipper bära borrkaxsäckar** - investera tiden i ert projekt, inte i tunga lyft
- **Inget borrkax i/runt redan borrade hål** - allt borrkax samlas i centralsugarens container

EBS
RENTAL

www.ebsrental.se

Kvalitetsstämpel

Bergsprängnings Entreprenörernas Förening

Bergsprängningen omgärdas med flera lagar, regler och förordningar än någon annan del av byggsektorn och det med rätta. Misstag som okunnighet och slarv kan få förödande konsekvenser.

Genom branschorganisationen BergsprängningsEntreprenörernas Förening supportras och utbildas medlemsföretagen (ca 100 st som står för 85% av ovanjordssprängningen i Sverige) inom säkerhet,

lagar och förordningar, teknisk utveckling, Kvalitet, Miljö och Arbetsmiljö

Medlemsföretagen förbinder sig att följa föreningens riktlinjer inom dessa områden vilket ger trygghet för våra beställare.

Byggföretagen
Branschförening

Våra medlemmar

Södra Sverige

Adrianssons Bergentreprenad AB, Tingsryd, 070-650 72 67
Almquist Bergsprängning AB, Mjölby, 070-688 41 66
Bergbolaget i Götaland AB, Nässjö, 0380-55 52 60
Hasslö Spräng & Markarbeten, Hasslö, 0733-72 38 30
Hedlund Mark och Spräng AB, Tollarp, 0709453986
Huskvarna Terrängtjänst, Huskvarna, 0705-31 21 40
Kalvsjöholmsbolaget AB, Kalv, 0325-511 55
Källgren & Söner AB, Eksjö, 070-509 89 25
MJ Bergsprängning AB, Ryd, 070-511 09 00
Natzéns Sprängtjänst AB, Gnosjö, 070-834 68 20
Oryds Schakt AB, Värgårda, 0736-26 08 19
Ottestala Schakt AB, Henån, 0304-300 55
P-O's Sprängtjänst & Söner AB, Norrhult, 070-523 88 20
Rabbalshede, Fjällbacka 072 221 11 86
Värnamo Sprängtjänst AB, Gnosjö, 0705-69 02 50
Österlen Håltagning AB, Hammenhög, 070-525 60 87

Mellan Sverige

Andersson & Rask Åkeri AB, Hofors, 0290-296 00
Berg & Byggt teknik i Norberg AB, Norberg, 0223-217 30
Bergsprängaren Forsberg AB, Nyköping, 070-630 79 31
Björkbackens Entreprenad AB, Mariestad, 0705-35 73 43
Björnsätters Berg & Transport AB, Mariestad, 070-572 38 41
BoMa Entreprenad, Ulricehamn, 070-983 75 99
Borrtema LKPG Lingham, 070-298 88 34
Dala Spräng o Grävteknik AB, 076-112 30 92
Hallstahammars Sprängtjänst AB, Hallstahammar, 0220-124 30
Hammarö Bergsprängning, Hammarö, 073-772 22 75
IW Sprängservice AB, Åtvidaberg, 070-333 33 14

Magnusson & Pettersson AB, Lindsberg, 070-331 35 25
Mases Spräng & Mark AB, Rättvik, 070-584 17 42
SB Maskinservice, Eskilstuna, 070 55 790 19
Spräng & Måtkonsult i Nora AB, Nora, 0587-136 41
Sten & Betongteknik i Katrineholm, Katrineholm, 070-867 01 53
Stensätter Maskin AB, Eskilstuna, 070-622 15 36
Tivens Berghantering AB, Tived 0761- 02 17 74
Uppländska Berg AB, Norrtälje, 0176-766 40
Öregrund's Bergsprängningstjänst, Öregrund, 073-655 03 57
Östervallskogs Allteknik AB, Töcksfors, 070-516 00 64

Stockholmsområdet

Berg och Anläggning i Stuvsta AB, Huddinge, 070-712 32 22
Berglaget i Sverige AB, Järfälla, 076-852 35 98
Bladh's Sprängservice AB, Ösmo, 070-508 11 13
C. Skönerud Bergarbeten AB, Huddinge, 073-316 99 98
Enjis Bergsprängning AB, Åkersberga, 070-226 47 72
EPV Entreprenad AB, Järna, 070-245 45 23
Frentab Entreprenad & Söner AB, Gustavsberg, 08-570 260 90
Gnesta Bergbyggare AB, Stockholm, 070-760 20 52
Magnus Schakt AB, Saltsjö-Boo, 070-729 43 68
RG Bergkonsult AB, Värmdö, 070-999 42 49
Skullman Bergsprängning, Färentuna, 070-862 33 12
SW-Sprängtjänst, Märsta, 070-854 01 86
Södertörns Sprängtjänst AB, Huddinge, 070-405 96 95
YB Sprängtjänst AB, Saltsjö-Boo, 070-931 41 64

Västra Sverige

Alingsås Sprängtjänst AB, Alingsås, 0703-33 33 14
Bohus Bergsprängning AB, Hedekas, 070-336 11 68
Ducimus Blasting, Sjömarken, 070-403 06 01
Fyrstads Bergsprängning AB, Rabbalshede, 070-469 02 20

Klas Myremark Bergsprängning, Jörlanda, 070-312 86 22
Nitro Entreprenad AB, Göteborg, 0702-33 56 60
Svensk Maskinborrning AB, Trollhättan, 0703-84 47 42
Svevia AB, Anläggning Göteborg, 070-371 23 64
Uddevalle Bergsprängning AB, Uddevalla, 070-557 02 20
Warlöfs's Entreprenad & Anläggning AB, Kungsbacka, 073-141 46 69

Norra Sverige

Bysses Bergsprängning, Ramsele, 070-370 45 18
Lindströms Bergsprängning AB, Matfors, 073-841 80 57
NCC Industry AB Sverige Nord, Umeå, 070-330 10 68
Norrbottens Bergteknik AB, Luleå, 070-625 02 36
Sollefteå Sprängtjänst AB, Sollefteå, 0620-163 50
Stens Bergborrning, Forsa, 070-372 99 77
Svevia AB Norr
Wallbergs Åkeri AB, Ljusdal, 0651-176 00
Västjämtdlands Sprängtjänst AB, Järpen 070-331 71 83

Utland

Bergsprängaren Bo Jansén Jomala-Åland +35-8-405 536 123
Van Oord +31 88 8260000
Voglers Eesti Ou Kunda +37-251 457 02

Passiva medlemmar

Danderyds Berghantering AB, Stockholm,
Kalle Sprängare, Bergsjö,
Lisa's Bergsprängning
Nerikes Bergsprängning AB, Odensbacken
Sten Gunnar Karlsson
Thorins Bergsprängning AB

Aktivt stödjande Partners

Absiktning AB, Ansvarsbesiktning AB, Austin Powder Sweden AB, Awenginear Consulting AB, Bergma, Bjerking AB, Blome Sprängprodukter AB, Cesium AB, CME AB, Dahlgren & Mejner Teknikkonsult AB, Drillit Scandinavia AB, EBS Rental AB, EPC - Sverige AB, Epiroc Sweden AB, Eurodrilling Center AB, Explosiv Utbildning LT AB, Explosivhund Miljö och Säkerhet AB, FORCIT Consulting AB, Forcitt Sweden AB, Gruvteknik AB, Hammerglass AB, HSafety AB, Impab Dundertech AB, Infabric AB, Heidelberg Matrats Ballast Sweden, KCEM, Kruthansson AB, LIFA, LNT Järn & Sprängmedel AB, Metra Konsult AB, Metron Miljökonsult AB, MP Entreprenad Service Borås AB Nitro Consult AB, Orica Mining Services Scandinavia AB, RBT - Rockbreaker Tools AB, Ruba Gummi AB, Sandvik Mining and Construction Sverige AB, Scandinavian Rock Equipment AB, S Ekströmkonsult AB, Sherpas Groupe AB, SMC AB, SMT Sweden AB, SSE Sverige AB, Sweco Sweden AB, SWEDEQ AB, Tilia Consult AB, Transtronic AB, Yamamoto Rock Splitter AB, Yara AB, AFRY AB.

Säkerhet

Kvalitet

Miljö

www.bef.nu

BEF – det är vi som försätter berg

